

Φτιάξε μου ένα σιδερένιο άνθρωπο

1. Να ξεχωρίσεις από τις παρακάτω προτάσεις τα άρθρα από τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας.

- ↳ Αυτό το βιβλίο το έχω διαβάσει. (άρθρο – αντωνυμία)
- ↳ Πέταξέ το μακριά από το σπίτι. (..... -)
- ↳ Την απορία που είχαν την έλυσε η δασκάλα. (..... -)
- ↳ Το πουλί που έπιασε το βαλσάμωσε. (..... -)
- ↳ Εκείνος την παρακαλούσε, αλλά εκείνη δεν ήθελε να τον βοηθήσει. (..... -)
- ↳ Ο αστυνομικός τον ρώτησε γιατί χτύπησε το παιδί και γιατί το άφησε αβοήθητο. (..... -)

2. Να ξαναγράψεις τις προτάσεις με σύντομο τρόπο χρησιμοποιώντας τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας.

- ↳ Έδειξα το σχολείο του Μιχάλη.
Του έδειξα το σχολείο.
- ↳ Έφερα το παιχνίδι της Μαίρης.

- ↳ Έδωσα της θείας την κανάτα.

- ↳ Κέρασα τους φίλους μου για τη γιορτή μου.

- ↳ Συγγώρεσα στους μαθητές την αταξία.

3. Να γράψεις τα επίθετα που παράγονται από τα παρακάτω ουσιαστικά.

		-ωτός			-ινος
χνούδι	→	_____	ξύλο	→	_____
τρίχα	→	_____	πανί	→	_____
βίδα	→	_____	μάρμαρο	→	_____

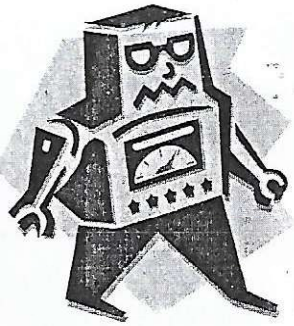
		-ερός			-ιος
βροχή	→	_____	τρύπα	→	_____
μύτη	→	_____	τιμή	→	_____
πάγος	→	_____	αξία	→	_____

4. Να αντικαταστήσεις τα επίθετα όπως στο παράδειγμα.

- πήλινο τασάκι → τασάκι από πηλό
- σιταρένιο ψωμί → _____
- γυάλινη κανάτα → _____
- ξύλινη σκάλα → _____
- πάνινη τσάντα → _____
- μάλλινη κάλτσα → _____

Φτιάξε μου ένα σιδερένιο άνθρωπο

Όνομα: _____

Τα επίθετα παράγονται είτε από ρήματα είτε από ουσιαστικά , ή από επίθετα ή ακόμη και από επιρρήματα. Τα επίθετα που παράγονται από ουσιαστικά έχουν διάφορες καταλήξεις , όπως -ικός, -ικος, -ακός, -άτικός, -ιάτικός, -ιος, -αίος, -είος, -ειος, -ίστικός, -ινος, -ερός, -ής, -ίσιος, -ένιος, -λέος, -λός, -ωτός, -άρης, -ιάρης, -άτος κ.ά.

Π.χ. αθλητής-αθλητικός, μοίρα-μοιραίος, ταμίας-ταμιακός, σημάδι-σημαδιακός, αποκριά-αποκριάτικος
 Τα επίθετα έχουν τρία γένη αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο. Κλίνονται όπως και τα ουσιαστικά , βρίσκονται στο ίδιο γένος και στον ίδιο αριθμό με τα ουσιαστικά που συνοδεύουν π.χ. της καφέ αρκούδας, των γυμνών κλαδιών κ.τ.λ . Τα επίθετα όταν κλείνονται τονίζονται στην ίδια συλλαβή, δηλαδή δεν αλλάζουν τον τόνο τους σε καμία πτώση .

και στην ίδια πτώση

Γράφω τα επίθετα που παράγονται από τα ουσιαστικά , με την κατάληξη που έχει η κάθε στήλη:

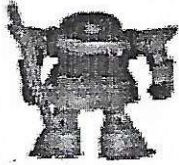
-ωτός	- ερός
Φτερό- φτερωτός	Ζουμί - ζουμερός
Καμάρι-	Τύχη-
Μετάξι-	Λάδι-
Θόλος	Λάσπη-

-ινος	- ιος
Χαρτί-	Αιώνας-
Βροχή-	Χρόνος-
Βελούδο-	Θάλασσα-
Πηλός-	Σεβασμός-

Αντικαθιστώ τα παρακάτω επίθετα όπως στο παράδειγμα:
 Πέτρινο σπίτι = σπίτι από πέτρα , χάρτινη σακούλα=.....
 Σιδερένια πόρτα=..... Χάλκινη κορνίζα=.....
 Βαμβακερή φούστα=.....
 Μεταξωτή μπλούζα=.....

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!

ΓΛΩΣΣΑ

Μηχανές του μέλλοντος

Τάξη Γ'
 Όνομα Βασιλική
 Επώνυμο Νικησιδου

1. Να συμπληρώσεις τα κενά βάζοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στον παρατατικό και στο σωστό πρόσωπο.

Το περασμένο καλοκαίρι ο κυρ Κώστας ξυπνούσε (ξυπνώ) νωρίς, _____ (φτιάχνω) το καφεδάκι του και το _____ (πίνω) απολαμβάνοντας το λουλουδιαστό κήπο του. Μετά _____ (παίρνω) το καλάμι και τα σύνεργά του και _____ (πηγαίνω) στη θάλασσα. _____ (βάζω) το δόλωμα στο αγκίστρι, το _____ (ρίχνω) στο νερό και _____ (περιμένω) ακόμα και ώρες μέχρι να τσιμπήσει κάποιο ψάρι. Όταν _____ (βλέπω) το καλάμι να κουνιέται, το _____ (τραβώ) έξω με δύναμη. Πολλές φορές _____ (γυρνώ) στο σπίτι με το καλάθι γεμάτο και άλλοτε δεν _____ (πιάνω) ούτε ένα ψαράκι.

2. Να ξαναγράψεις τις προτάσεις μεταφέροντας τα ρήματα στον παρατατικό.

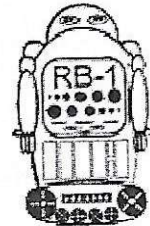
- ⇒ Τα παιδιά παίζουν στην αυλή.
 Τα παιδιά έπαιζαν στην αυλή.
- ⇒ Οι μαθητές ακούν με προσοχή το δάσκαλο.

- ⇒ Η Νίκη ζήτησε χρήματα από τη μητέρα της.

- ⇒ Ο κηπουρός σκάβει τον κήπο.

- ⇒ Τι ψάχνετε και ρωτάτε όλο τον κόσμο;

- ⇒ Μια ώρα προσπαθούμε ν' ανοίξουμε την πόρτα.

3. Να συμπληρώσεις τα κενά βάζοντας το κατάλληλο ρήμα από το παρακάτω πλαίσιο στον παρατατικό και στο σωστό πρόσωπο

- Όλο το βράδυ σου τηλεφωνούσα.
- Ο πολιτικός το συγκεντρωμένο πλήθος.
- Όση ώρα η μητέρα....., τα παιδιά ενώ η γιαγιά
- τις κάλτσες της.
- Οι γονείς του δε συχνά νέα του και γι' αυτό
- Τα παιδιά τα χέρια τους και δυνατά.
- Ο Τάσος από τους υπόλοιπους μαθητές.
- Όταν η θεία ζούσε στην Αμερική, μας
- χριστουγεννιάτικες κάρτες.

ράβω, χτυπώ,
 τηλεφωνώ, στέλνω,
 μαγειρεύω,
 χαιρετώ, μαθαίνω,
 φωνάζω, διαβάζω,
 ανησυχώ, ξεχωρίζω

1. Βάλε τα ρήματα της παρένθεσης στον παρατατικό και στο κατάλληλο πρόσωπο.

- Σήμερα οι γεωργοί οργώνουν τα χωράφια τους με τρακτέρ, παλαιότερα (χρησιμοποιώ) το αλέτρι.
- Σήμερα οι νοικοκυρές ράβουν τα ρούχα με ηλεκτρικές μηχανές, παλαιότερα (υφαίνω) στον αργαλειό.
- Σήμερα σιδερώνουμε με ηλεκτρικό σίδερο, παλαιότερα οι γυναίκες (σιδερώνω) με βαριά σίδερα που ήταν γεμισμένα με κάρβουνα.
- Σήμερα οι άνθρωποι διασκεδάζουν ή περνούν την ώρα τους στο σπίτι. Βλέποντας τηλεόραση, παλιά οι άνθρωποι (συζητώ) ή (διαβάζω) μπροστά στο τζάκι.
- Σήμερα, οι ναυτικοί διατηρούν την πορεία των πλοίων τους χρησιμοποιώντας σύγχρονα πηδάλια και ραντάρ, παλαιότερα (υπάρχει) ο εξάντας ένα όργανο που (υπολογίζω) τη θέση που βρισκόταν ένα πλοίο.

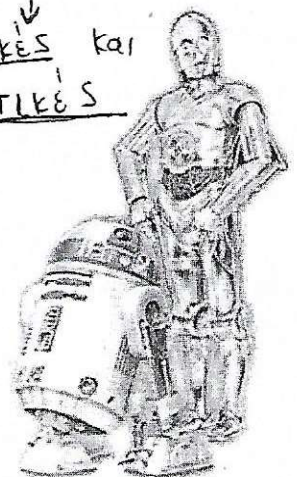
2. Σχημάτισε τις μετοχές της ενεργητικής φωνής:

βάφω →	ισβήνω →	τελειώνω →	παρασηλώνω →
κατασκευάζω →		συμπληρώνω →	
ρωτώ →	κινηγώ →	μαγειρεύω →	
αγωνιώ →		μένω →	τολίζω →
ακούω →	διαβάζω →	περνώ →	παίρνω →

3. Στις παρακάτω προτάσεις βρίσκω και κυκλώνω τις αντωνυμίες και υπογραμμίζω τα άρθρα.

- Της είπα να μου φέρει το βιβλίο της.
- Η Μαίρη φόρεσε τα παπούτσια της.
- Μου πήρε πολύ χρόνο η άσκηση κυρία.
- Ο βασιλιάς έκανε ότι του ζήτησε ο σιδεράς.
- Εδώ σου έχω όλο το σίδερο, του είπτε.
- Δεν μπόρεσα να σου μαζέψω τα κάρβουνα και το νερό.

↓
 προσωπικές και
 κτητικές

Τάξη Γ'

Όνομα _____

Επώνυμο _____

1. Να συμπληρώσεις τα κενά των προτάσεων με την κατάλληλη ομώνυμη λέξη από το παρακάτω πλαίσιο.

- Έδωσε γερά το δέμα μ' ένα σκοινί.
- Το της Ελλάδας είναι μεσογειακό.
- Το γουρούνι λέγεται αλλιώς και
- Σε λίγες μέρες θα είμαστε και μαζί.
- Η είναι αγώνισμα των Ολυμπιακών αγώνων.
- Ξέρει κανείς να στήνει
- Το του γείτονα κάνει γλυκά σταφύλια.
- Έμεινε, αλλά δεν ξαναπαντρεύτηκε.

σκοινί,
σκηνή,
πάλι, πάλη,
χοίρος,
χήρος,
κλίμα,
κλήμα

2. Να σχηματίσεις προτάσεις με τα παρακάτω ζευγάρια ομώνυμων λέξεων.

* λύπη – λείπει *

* νίκη – νοίκι *

3. Να συμπληρώσεις τα κενά των προτάσεων μετατρέποντας τα ρήματα της παρένθεσης σε μετοχή.

- ① Ήρθε (τρέχω) τρέχοντας να μας πει τα νέα.
- ② (βλέπω) το ληστή να φεύγει, όρμησε να τον πιάσει.
- ③ Έσπασε το χέρι της (πέφτω) από τη σκάλα.
- ④ Μια παροιμία λέει: «(ρωτώ) πιας στην πόλη».
- ⑤ Ήρθε στην εκδήλωση (φορώ) ένα υπέροχο φόρεμα.
- ⑥ Συνάντησα τη Λίνα (πηγαίνω) στο φροντιστήριο.

4. Να συμπληρώσεις τα κενά του κειμένου βάζοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στην προσακτική αορίστου και στο σωστό πρόσωπο.

Σήμερα το πρωί ο διευθυντής είπε στα παιδιά: «Η κυρία σας θα λείπει για λίγο. Γι' αυτό κάντε (κάνω) ό,τι θέλετε. (γράφω) τις αυριανές ασκήσεις, (προετοιμάζω) το μάθημα της επόμενης ώρας ή (φτιάχνω) μια ζωγραφιά. (παίρνω) χαρτιά και μπογιές, (ζωγραφίζω) ό,τι σας αρέσει και μετά (κολλώ) τα στον τοίχο. Αν θέλετε, (διαβάζω) κάποιο από τα βιβλία της βιβλιοθήκης. Όταν χτυπήσει το κουδούνι, (βγαίνω) όλοι έξω και (κατεβαίνω) στην αυλή. Μετά το διάλειμμα (γυρίζω) στην τάξη σας».

Όνομα:..... Ημερομηνία:.....

Στο Αττικό Μετρό Μετοχές

Οι λέξεις που γίνονται από ρήματα και τελειώνουν σε **-όντας** ή **-ώντας** είναι **μετοχές**. Η κατάληξη **-οντας** γράφεται με όμικρον, όταν το **-ο-** δεν τονίζεται και με ωμέγα όταν τονίζεται. Π.χ. **τρέχοντας, κρατώντας**.

Ομώνυμες λέξεις

Ομώνυμες λέγονται οι λέξεις που έχουν την ίδια προφορά, αλλά διαφορετική σημασία και ορθογραφία. Π.χ. **μετρό** (τα χρήματα), **Μετρό** (ο υπόγειος σιδηρόδρομος)

Ασκήσεις

1. Σχηματίζω μετοχές από τα παρακάτω ρήματα:

περπατώ	βγαίνω
ανεβαίνω	χρησιμοποιώ
φτιάχνω	μετρό
μετακινώ	μεταφέρω
συντομεύω	λειτουργώ
βρίσκω	εκτελώ
προσέχω	περιμένω
οδηγώ	γλιστρώ

2. Συμπληρώνω τα κενά των παρακάτω μετοχών με ο ή με ω και τις τονίζω:

παρουσιάζ...ντας	ανακοινών...ντας
μιλ...ντας	μπαίν...ντας
συνοδεύ...ντας	κρατ...ντας
τρέχ...ντας	πατ...ντας
γλιστρ...ντας	πραγματοποι...ντας

3. Συμπληρώνω τις προτάσεις με μετοχές που τελειώνουν σε **-οντας**, **-ώντας**, όπως στο παράδειγμα:

Πέρασε από μπροστά μου, **τρέχοντας** με το άλογο. (τρέχω)
Έφθασαν στο σπίτι από το κρύο. (τρέμω)
Όλη τη νύχτα την έβγαλα(γράφω)
Ταλαιπωρηθήκαμε πολύαπό την εκδρομή. (γυρνώ)
Ήρθε από τη χαρά του. (πετώ)
Θα τα ξαναπούμε, μου είπε από το δρόμο. (περνώ)

4. Γράφω μια ομώνυμη λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

σήκω	αυτή
τοίχος	πάλι
μίλα	βόλος
κλείνω	κλήμα
σχοινί	βάζω

